Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Г-Н P. CRUZ VILLALÓN
представено на 2 февруари 2012 година[1]

Дело C-514/10

Wolf Naturprodukte GmbH
срещу
SEWAR spol. s r.o.

(Преюдициално запитване, отправено от Nejvyšší soud České republiky (Чешка република)

„Изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Действие във времето на Регламент (ЕО) № 44/2001 — Член 66 — Задължение за изпълнение на съдебно решение, постановено в друга държава членка преди присъединяването към Европейския съюз на държавата, в която е поискано изпълнението“

I – Въведение

1. Независимо че Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела[2] влиза в сила на 1 март 2002 г.[3], член 66 от него е посветен на определянето ratione temporis на споровете, и когато е необходимо, на съдебните решения, спрямо които следва да се прилагат разпоредбите на Регламента, по-специално — както сочи самото му заглавие — относно определянето на компетентността и признаването и изпълнението на съответните решения.

2. В контекста на искане за изпълнение в Чешката република на съдебно решение, постановено в Австрия, запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали горепосоченият член трябва да бъде тълкуван в смисъл, че за целите на прилагането на разпоредбите на същия е достатъчно към момента на постановяване на посоченото съдебно решение Регламентът да е влязъл в сила единствено в държавата по постановяване на решението, без да се отчита какво е положението на Регламента в държавата по изпълнението.

3. При тези условия, както ще се опитам да докажа, поставеният на практика въпрос, който същевременно е от основен интерес за настоящото дело, е свързан с начина, по който могат да намерят приложение разпоредбите на разглеждания член 66 в териториалните предели на държави членки, които са се присъединили към Съюза след влизане в сила на Регламента, доколкото този въпрос не е уреден изрично в посочения регламент.

1 — Език на оригиналния текст: испански.

2 — ОВ L 12, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74, наричан по-нататък „Регламент № 44/2001“ или „Регламентът“.

3 — Вж. член 76 от Регламента.

II – Правна уредба

А – *Правото на Съюза: Регламент № 44/2001*

4. Съгласно съображение 5 от Регламент № 44/2001:

„На 27 септември 1968 г. държавите членки, които действат съгласно член 293, четвърто тире от Договора, подписаха Брюкселската конвенция относно подведомствеността и изпълнението на съдебните решения в областта на гражданското и търговското право, изменена от конвенциите за присъединяване на нови държави членки към споменатата конвенция (наричана Брюкселската конвенция). На 16 септември 1988 г. държавите членки и държавите от ЕАСТ подписаха Конвенцията от Лугано относно подведомствеността и изпълнението на съдебните решения в областта на гражданското и търговското право, която е паралелна конвенция на Брюкселската конвенция от 1968 г. Предприета бе дейност за преглед на посочените конвенции, като Съветът одобри съдържанието на преработените текстове. При този преглед трябва да се гарантира приемственост в постигнатите резултати“.

5. Съображение 19 от същия регламент предвижда следното:

„Трябва да се гарантира приемственост между Брюкселската конвенция и настоящия регламент и за тази цел трябва да се установят преходни разпоредби. Същата нужда от приемственост се прилага и по отношение на тълкуването на Брюкселската конвенция от Съда на Европейските общности, а Протоколът от 1971 г. трябва също така да остане приложим спрямо висящи дела към момента на влизане в сила на настоящия регламент“.

6. Преходните разпоредби, посочени в това съображение 19, се съдържат в член 66 от Регламент № 44/2001, съгласно който:

„1. Настоящият регламент се прилага само по отношение на съдебни производства, които са образувани и по отношение на документи, официално съставени или вписани като официални документи след влизането на същия в сила.

2. При все това, ако производството в държавата членка по произход е образувано преди влизането в сила на настоящия регламент, съдебни решения, постановени след датата на влизане в сила, се признават и изпълняват в съответствие с разпоредбите на глава III:

а) ако производството в държавата членка по произход е образувано след влизането в сила на Брюкселската конвенция или Конвенцията от Лугано както в държавата членка по произход, така и в сезираната държава членка;

б) във всички други случаи, ако компетентността се основава на правила, които съответстват на предвидените в глава II или на конвенция, сключена между държавата членка по произход и сезираната държава членка, която е била в сила при образуването на производството“.

7. В член 76 от Регламент № 44/2001 е установено, че „[н]астоящият регламент влиза в сила на 1 март 2002 г.“

Б– *Националната правна уредба*

8. В съответствие с член 37, параграф 1 от Zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním (Закон за международното частно право и процесуално право, наричан по-нататък „ZMPS“) „на чешките съдилища са подсъдни имуществени спорове в случаите, в които това е предвидено от чешкото законодателство“.

9. Член 63 от ZMPS предвижда, че „решенията на съдебни органи на чужда държава по делата, посочени в член 1 […], пораждат правно действие в Чешката република, доколкото са придобили сила на пресъдено нещо — удостоверено от компетентния чуждестранен орган, и ако са признати от чехословашките власти“.

10. В член 64 от същия закон е установено, че „чуждестранно съдебно решение не се признава или изпълнява, когато: […]

в) в производството пред чуждестранния орган страната по делото, срещу която следва да бъде признато съдебното решение, е била лишена от възможността да участва надлежно в това производство, и по-конкретно не ѝ е била връчена лично призовката или молбата за образуване на производството или молбата за образуване на производството не е била връчена лично на ответника;

г) признаването противоречи на чешкия обществен ред;

д) не е гарантирана взаимност; взаимност не се изисква, ако чуждестранното съдебно решение не е постановено срещу чешки гражданин или чешко юридическо лице“.

III – Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

11. С Решение от 15 април 2003 г. Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz (районен съд, който разглежда граждански дела, Австрия) осъжда дружеството Sewar spol. Sro. да заплати определена сума на Wolf Naturprodukte GmbH.

12. На 21 май 2007 г. Wolf Naturprodukte GmbH предявява иск пред Okresní soud ve Znojmě (Районен съд Znojmo, Чешка република), като претендира да бъде обявено, че посоченото решение на австрийския съд подлежи на изпълнение в Чешката република и с оглед на това иска да бъде разпоредено принудително изпълнение върху имуществото на длъжника. В подкрепа на иска си Wolf Naturprodukte GmbH се позовава на разпоредбите на Регламент № 44/2001.

13. С решение от 25 октомври 2007 г. Okresní soud ve Znojmě отхвърля иска на ищеца, като приема, че в случая разпоредбите на член 66, параграфи 1 и 2 от Регламент № 44/2001 не са приложими ratione temporis. Основавайки се на ZMPS, Okresní soud стига до извода, че австрийското решение не отговаря на необходимите условия, за да бъде признато и изпълнено в Чешката република. От една страна, ставало дума за решение, постановено в неприсъствено съдебно производство, и от данните за производството можело да се заключи, че на осъдения длъжник е била отказана възможността да участва надлежно в това производство (на 15 април 2003 г. длъжникът е бил уведомен за иска, с който е образувано производството, а окончателното съдебно решение е било постановено на същата дата). От друга страна, не е изпълнено изискването за взаимност при признаването и изпълнението на решения между Чешката република и Република Австрия.

14. Wolf Naturprodukte GmbH подава въззивна жалба срещу посоченото съдебно решение. С Решение от 30 юни 2008 г. Krajský soud v Brně (Окръжен съд Брно) отхвърля жалбата, като потвърждава решението, постановено в първоинстанционното производство.

15. Тогава предприятието кредитор подава касационна жалба пред Nejvyšší soud České republiky (Върховен съд на Чешката република), като твърди, че член 66 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че датата, която е решаваща за неговото прилагане, е тази, на която разпоредбата принципно влиза в сила, а не тази, на която тя влиза в сила за конкретна държава членка.

16. Считайки, че текстът на посочения член 66 не позволява да се определи ясно действието във времето на Регламент № 44/2001, Nejvyšší soud решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 66, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела да се тълкува в смисъл, че за да се прилага този регламент, е необходимо към момента на постановяване на съдебното решение той да е влязъл в сила както в държавата, чийто съд е постановил съдебното решение, така и в държавата, в която една от страните иска признаването и изпълнението на това съдебно решение?“.

IV – Производството пред Съда

17. Преюдициалното запитване постъпва в секретариата на Съда на 2 ноември 2010 г.

18. Писмени становища представят Чешката република, Република Латвия, Федерална република Германия и Комисията.

V – Анализ на преюдициалния въпрос

А – *По смисъла и съдържанието на член 66 и относно обхвата на формулирания въпрос*

19. Според мен цитираният по-горе въпрос на запитващата юрисдикция налага да се направят някои предварителни уточнения.

20. На първо място, важно е да се отбележи, че макар въпросът формално да се отнася конкретно до член 66, параграф 2, и по-специално до „пространственото“ измерение, което Регламентът влага в израза „влизане в сила“ на тази преходна разпоредба, е очевидно, както ще видим по-нататък, че подобно „влизане в сила“ не може да има различен обхват за всеки един от двата параграфа на разпоредбата. Поради това считам, че въпросът трябва да се съсредоточи върху член 66 като цяло, без да се прави каквато и да било разлика между неговите параграфи.

21. На второ място, от основно значение е да се схванат смисълът и духът на тази разпоредба, и в края на краищата нейната „структура“ в рамките на Регламент № 44/2001 като цяло.

22. В качеството му на преходна разпоредба член 66 отговаря по-специално на целта за правна сигурност. По-нататък, с оглед на релевантния предмет на Регламента (компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения), от основно значение е да се уточнят конкретните спорове и съдебните решения, спрямо които в зависимост от случая неговите разпоредби са приложими ratione temporis.

23. За тази цел в параграф 1 от посочения член законодателят на Съюза е установил правило, а в параграф 2 — изключение. Правилото най-общо гласи, че разпоредбите на Регламента са приложими към спорове, започнали след неговото влизане в сила. Важно е да се отбележи, че това означава, че в тази хипотеза са приложими всички части на Регламента — както тази относно компетентността, така и тази относно признаването и изпълнението на съответните решения.

24. Без да се засягат съображенията, които ще бъдат изложени по-нататък, изключението се състои в прилагането на разпоредбите на Регламента към вече започнали производства, които още не са приключили към момента на влизането му в сила; с други думи, както е изрично предвидено — към тези производства, при които съдебното решение е прието след датата на

влизане в сила на Регламента. В подобни случаи Регламент № 44/2001 намира приложение единствено в частта си относно признаването и изпълнението на тези решения и логично не могат да се поставят под въпрос правилата, в съответствие с които се определя компетентността за постановяването им към съответния момент. Съгласно съдържанието на член 66, параграф 2, цитиран по-горе, това изключение е предвидено за редица хипотези. Без тук да е необходимо да се разглеждат подробно тези хипотези и независимо от уточнението, което ще направя по-долу, е очевидно, че като изключение от правилото тези хипотези следва да бъдат тълкувани стеснително и трябва да се отбележи, че не следва с лекота да се дава тълкуване, което е в крайна сметка разширително, каквото е предложеното от представителя на Германия.

25. Най-накрая, в този контекст от „пространствена“ гледна точка значението на „влизане в сила“ в конкретния момент на влизане в сила на Регламент № 44/2001 не оставя място за никакво съмнение: като всеки акт на правото на Съюза, освен ако е налице изрична разпоредба в обратен смисъл, Регламентът влиза в сила на територията на Съюза, без да са необходими никакви допълнителни мерки в това отношение. При все това на територията на държавите, които са се присъединили впоследствие към Съюза, Регламентът влиза в сила едва от датата на посоченото присъединяване [4].

26. Това означава, че към 2002 г., когато влиза в сила Регламент № 44/2001, не е имало смисъл да се поставя въпросът дали е достатъчно Регламентът да е влязъл в сила единствено в държавата, в която е постановено съдебното решение. Това е така, защото всички държави членки са били в еднакво положение по отношение на разпоредбата [5].

27. В този смисъл според мен не е излишно да се посочи, че всички доводи, които целят да извлекат последици от съпоставянето на посочения член 66 и съответните разпоредби на Брюкселската конвенция и Конвенцията от Лугано, могат сериозно да бъдат поставени под въпрос [6].

28. Поради това обстоятелството че се поставя въпросът дали в контекста на правното положение, създадено след първото разширяване на Съюза две години по-късно, може да се направи разграничение между отделните държави (и съответните граждани на Съюза) за целите на „влизане[то] в сила“ съгласно член 66, предполага на практика в голяма степен да се зададе въпросът дали новите държави членки (и съответно гражданите им) трябва да бъдат лишени от преходен правен режим — член 66, — който съответства на цели, непосредствено свързани с правната сигурност и следователно с правовата държава.

29. Преди всичко посочената хипотеза предполага да се възприеме т.н. „статично“ разбиране на тази преходна разпоредба, което би било от полза само за държавите (и за съответните граждани), които са били част от Съюза към момента на влизане в сила на Регламента. Това обаче поражда проблеми.

4 — В Договора за присъединяване не е предвидена никаква специална разпоредба относно прилагането на Регламент № 44/2001, поради което трябва да се приеме, че съгласно предвиденото в самия регламент той е приложим за Чешката република от 1 май 2004 г. нататък.

5 — Според мен тази преценка не се променя от особеностите на положението на Дания. В това отношение вж. Peers, S. Justice and Home Affairs Law. — in: Oxford EU law library. 3. ed., № 8.2.5, p. 619.

6 — Член 54 от Брюкселската конвенция (изменена с член 16 от Конвенцията за присъединяването на Кралство Испания и Португалската република от 26 май 1989 г. (ОВ L 285, 1989 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 11, стр. 3) и член 54 от Конвенцията от Лугано от 16 септември 1988 г. предвиждат изрично изискването за „двойно влизане в сила“ на конвенцията в държавата по произход и в държавата, в която е направено искане за признаване и изпълнение на решение. Включването на разпоредба от този вид е напълно логично в контекста на международен инструмент, където взаимността играе основна роля (ето защо тя се включва и в член 63 от Решение 2007/712/ЕО на Съвета от 15 октомври 2007 година за подписване от името на Европейската общност на Конвенцията относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 339, стр. 1).

30. Да се приеме хипотезата, че както в конкретният случай, новите държави членки трябва да привеждат в изпълнение решения, които не само са постановени в производства, образувани преди тяхното присъединяване към Съюза (възможност, изключена съгласно правилото в член 66, параграф 1), но които са постановени и преди влизане в сила на Регламента (което също е недопустимо съгласно предвиденото в параграф 2 от същия член изключение), би означавало тези държави (и съответните граждани на Съюза) да бъдат лишени от основното съдържание на този преходен режим.

31. Предвид гореизложеното и по съображения, които ще изложа по-долу, считам че изискванията за правна сигурност и за ефективни правни средства за защита (член 47 от Хартата), които са послужили за основа на член 66 като цяло, не позволяват да се приеме хипотезата, формулирана като въпрос от страна на запитващата юрисдикция, а именно че е достатъчно Регламентът да е влязъл в сила в държавата по произход в момента на постановяване на разглежданото съдебно решение, за да подлежи то на изпълнение в държава членка, в която Регламентът не е бил в сила нито към момента на образуване на производството, нито към момента на постановяване на това съдебно решение[7].

Б – *Член 66, в качеството му на преходна разпоредба и с оглед на собственото му съдържание, може да бъде тълкуван само „динамично“*

32. Съгласно вид тълкуване, което може да се определи като „статично“ („моментална снимка“) на член 66 от Регламента, става дума за преходна разпоредба, която поради естеството и съдържанието на посочения регламент не може да изгуби своята функционалност в т.н. преход от Конвенцията към Регламента през 2002 г. Обратно, с оглед на самите характеристики на уредената материя, това е преходна разпоредба, създадена да действа при всяко присъединяване на нови държави членки по същия начин както в държавите (и за гражданите), които се присъединяват към Съюза през 2002 г. Вече се опитах да обясня как според мен предположението, формулирано като въпрос по настоящото дело, е равностойно на „деактивиране“ на разпоредбата на член 66 от Регламент № 44/2001 за държавите (и гражданите), които се присъединяват към Съюза след влизане в сила на Регламента. В този смисъл следва да се обсъди изискването за „динамично“ разбиране на посочената преходна разпоредба.

33. Систематическото и телеологично тълкуване на Регламент № 44/2001 само подкрепят този подход. Регламент № 44/2001, който е създаден като инструмент за доброто функциониране на вътрешния пазар, има за цел да улесни и опрости признаването и изпълнението на решения между държави членки и, както предлага германското правителство, постигането на тази цел за „свободно движение на съдебни решения“ по граждански и търговски дела[8] би могло да бъде по-лесно, ако се допусне признаването на решения, постановени когато Регламентът е бил в сила в държавата членка по произход, макар още да не бил влязъл в сила в държавата, в която впоследствие е направено искане за признаване или изпълнение. Считам обаче, че подобно разрешение не е възможно, доколкото реализирането на тази цел за свободно движение не трябва да застрашава равновесието между интересите на ищеца и тези на ответника в производството.

7 — Освен това такова е почти единодушното мнение в доктрината, особено в германската, която обръща специално внимание на разглеждания въпрос. В този смисъл, наред с останалите, трябва да се посочат и *Kropholler*, J./*von Hein*, J. Europäisches Civilprozeβrecht: Komentar zu EuGVO, Lugano-Übereinkommen 2007, EuVTVO, EuMVVO und EuGFVO. 2011, 709—717; *Becker*, M. Anerkennung deutscher Urteile in der Tschechischen Republik, Balancing of interests. Liber Amicorum Peter Hay. Verlag Rect. Und Wirtschaft GngH, Frankfurt am Mein 2005, p. 26; *Hess*, B. Die intertemporale Andwendung des europäischen Zivilprozessrechts in den EU-Beitrittsstaaten. — IPRax 2004. No. 4, p. 375 и *Becker*, M., *Müller*, K. Intertemporale Urteilsanerkennung und Art. 66 EuGVO. IPRax 2006. FET 5,тр. 436.

8 — Прогласена в съображение 6 от Регламента.

34. Както подчертах в самото начало, Регламент № 44/2001 включва два големи нормативни блока, които обаче образуват едно цяло: от една страна, групата на разпоредбите, посветена на „разпределението“ на компетентността по граждански и търговски дела в рамките на Съюза, а от друга страна, правилата относно признаването и изпълнението на решения. Налице е тясна връзка между двата нормативни блока: при внимателен прочит на Регламента става ясно, че общностният законодател не е предвидил единият от тях да се прилага без другия, разглеждайки ги като едно цяло.

35. Член 66, параграф 1 е ясен израз на гореизложеното. Като предвижда, че датата на образуване на производството е общата референтна дата за определяне на това дали е приложим Регламентът, член 66, параграф 1 гарантира, че подлежащото на изпълнение решение е било прието в съответствие с установените в Регламента правила относно компетентността.

36. В известна степен член 66, параграф 2 също отразява тази идея. Както вече посочих, въпреки че формално този параграф 2 съдържа изключение от установеното в параграф 1 общо правило, несъмнено от материална гледна точка и в светлината на гореизложеното характерът му на изключение значително намалява. Параграф 2 предоставя възможност за прилагане на нормите на Регламента относно признаването и изпълнението, ако производството е образувано преди неговото влизане в сила, но решението е постановено след това, в редица случаи, които принципно могат да се свържат с обстоятелството, че компетентността на съдилищата на държавата по произход е определена в съответствие с правилата на самия регламент или на други норми със същото или подобно съдържание, съдържащи се в международна конвенция, която обвързва двете държави членки.

37. Това взаимодействие между двете основни области на Регламент № 44/2001 (компетентност и признаване) произтича от необходимостта свободното движение на съдебни решения да се осъществява в рамките на система на равновесие на интересите на страните. Без да рискувам да се изразя прекалено опростено, мога да посоча, че нормите на Регламента относно компетентността са насочени основно към защита на интересите на ответника (който само по изключение следва да участва в производство, провеждано в държава, различна от тази по неговото местоживеене), доколкото нормите относно признаването и изпълнението на съдебни решения защитават основно ищеца (в полза на който евентуално може да се постанови бързо, сигурно и ефективно изпълнение на решението в друга държава членка)[9].

38. Съдът изрично се позовава на тази тясна връзка между двата нормативни блока в Становище 1/03 от 7 февруари 2006 г.[10], като в параграф 163 от него посочва, че „опростеният механизъм на признаване и изпълнение, посочен в член 33, параграф 1 от този регламент, според който постановените в държава членка съдебни решения се признават в другите държави членки, без да е необходимо да се провежда каквото и да било производство, и който механизъм съгласно член 35, параграф 3 от същия регламент принципно води до липса на контрол относно компетентността на юрисдикциите на държавата членка по произход, е обоснован с взаимното доверие между държавите членки, и по-специално с доверието, което съдът, сезиран с искане за признаване или изпълнение, възлага на постановилият решението съд, с оглед по-конкретно на установените в глава II от посочения регламент норми относно пряката компетентност“.

9 — В рамките на доктрината вж. Kropholler, J., op. cit. В контекста на Брюкселската конвенция вж. също Решение от 21 май 1980 г. по дело Denilauler (125/79, Recueil, стр. 1553), параграф 13 („Именно гаранциите, предоставени на ответника в производството в държавата по произход, правят дял III от Конвенцията много либерален по отношение на признаването и изпълнението“.)

10 — Recueil, стр. I-1145. Искането за даване на становище се отнася до изключителната или споделена компетентност на Европейската общност за сключване на новата конвенция относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, която конвенция е предназначена да замести Конвенцията от Лугано.

39. С оглед на обстоятелствата по настоящото дело тълкуването, че Регламентът е приложим в хипотезата на производство, образувано след влизане в сила на този регламент в държавата членка по произход, но преди влизането му в сила в държавата, в която впоследствие е поискано изпълнението на съответното решение, може да доведе до прекъсване на тази връзка между двете обхванати от Регламента области и впоследствие до загуба на равновесието между интересите на ищеца и тези на ответника, който резултат според мен законодателят на Съюза се е стремял да избегне.

40. Първо, трябва да се посочи, че разглежданият спор не попада в нито една от хипотезите на член 66, параграф 2. От една страна, Чешката република не е страна по Брюкселската конвенция и по Конвенцията от Лугано, нито по която и да било друга конвенция, уреждаща нейните отношения с Австрия в тази област, а от друга страна, строго погледнато, приложимите правила за определяне на компетентността на австрийския съд не били „предвидените в глава II“ от Регламента съгласно изискванията на член 66, параграф 2, буква б). Освен това са приложени не правилата, които материално и непосредствено са предвидени в тази глава II (по-конкретно в раздели 2—7), а националните разпоредби, към които препраща член 4, приложим когато ответникът няма местоживеене в държава членка. Както вече посочих, това предполага, че ответникът не е можел да се позове на предвидените в Регламента защитни механизми (напр. на задължението за връчването в достатъчен срок).

41. С оглед на гореизложеното и в същия ред на мисли считам, че основният проблем на посочения по-горе подход е, че за целите на Регламента ответникът със седалище в държава членка, която не е била членка на Съюза към датата на образуване на производството, би следвало да се разглежда към съответния момент като установен в трета държава. Това означава, че дори Регламентът да беше приложим, от процесуална гледна точка дружеството ответник щеше да бъде в сравнително по-неблагоприятно положение от това, в което би бил, ако беше установен в държава членка.

42. От една страна, компетентността на австрийския съд нямаше да се определя съгласно член 3 от Регламент № 44/2001[11], нито в крайна сметка в съответствие с правилата относно компетентността, непосредствено и формално предвидени в посочения регламент, сред които основно е правилото за правото на съда по местоживеене на ответника[12]. Тъй като в онзи момент седалището на ответника не е било в държава членка, в съответствие с член 4 от Регламента[13] компетентността е трябвало да бъде определена съгласно законодателството на държавата членка, в която е подаден искът (австрийските разпоредби относно компетентността).

43. От друга страна, към ответника нямаше да бъдат приложими и определени аспекти от правото на защита, на които той би могъл да се позове, ако седалището му в онзи момент се намираше в държава, която вече се е присъединила към Европейския съюз. В случая става дума за правата по член 26 от Регламент № 44/2001, гласящ, че „[к]огато срещу ответник с местоживеене в една държава членка е предявен иск в съд на друга държава членка и той не се яви, съдът служебно прогласява, че не е компетентен, освен ако компетентността му произтича

11 — Тази разпоредба гласи, че „1. Срещу лица, които имат местоживеене в държава членка, могат да бъдат предявявани искове в съдилищата на друга държава членка само при съблюдаване на правилата, установени в раздели 2—7 от настоящата глава. 2. По-специално правилата за национална компетентност, установени в приложение I, няма да се прилагат в техен ущърб“.

12 — В подкрепа на тази идея може да се види Решение от 16 юли 2009 г. по дело Hadadi (C-168/08, Сборник, стр. I-6871), постановено във връзка с Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (ОВ L 338, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 183), като в точка 30 от това решение се посочва, че за целите на прилагане на посочения регламент за признаването на решение за развод, постановено в друга държава членка, е ирелевантно на кои разпоредби постановилият решението съд е основал компетентността си, при условие че тази компетентност е можела да се основава на член 3, параграф 1 от Регламент № 2201/2003.

13 — Съгласно параграф 1 от този член „[а]ко ответникът няма местоживеене в държава членка, компетентността на съдилищата на всяка държава членка, при условията на членове 22 и 23, се определя от правото на тази държава членка“.

от разпоредбите на настоящия регламент“ (параграф 1), а освен това посоченият съд „спира разглеждането на делото дотогава, докато не бъде доказано, че ответникът е могъл да получи документа за образуване на производството, или равностоен документ в достатъчен срок, който да му позволи да организира защитата си, или че са били предприети всички необходими стъпки за тази цел“(параграф 2).

44. В настоящия случай проблемът би бил по-специално че е вероятно предприятието ответник да не е могло да участва в производството, поради това че не е било уведомено за неговото образуване в достатъчен срок[14]. При тези условия не би било логично да може да се изисква признаването на решение в приложение на Регламент № 44/2001, тъй като това би нарушило посоченото равновесие между интересите на страните и взаимовръзката между двете основни части от съдържанието на Регламента.

45. Както от систематическа гледна точка, така и от гледна точка на целта на Регламента, гореизложеното потвърждава, че неговото единствено адекватно тълкуване, съответстващо на правната сигурност и на процесуалните гаранции, е това, с което се прави динамично разширяване на пълното действие на преходната разпоредба, съдържаща се в двата параграфа на член 66 от Регламент № 44/2001, върху територията на всяка от държавите, присъединили се към Съюза след датата на влизане в сила на посочения регламент.

46. Предложеният от мен подход има необходими и незабавни последици за отговора на поставения от запитващата юрисдикция въпрос. Регламент № 44/2001 е приложим в Чешката република само при условията, предвидени в двата параграфа на член 66 от него, или по-точно със същото действие, което посочената разпоредба е имала в момента на неговото влизане в сила. Това води до заключението, че за да може да се направи успешно позоваване на Регламент № 44/2001 в контекста на искане за изпълнение на решение в съответствие с разпоредбите на същия регламент, е необходимо той да е влязъл в сила както в държавата членка по произход на съдебното решение, така и в държавата членка, в която се претендира неговото изпълнение.

VI – Заключение

47. С оглед на гореизложеното предлагам на Съда да отговори на преюдициалния въпрос, поставен от Nejvyšší soud České republiky (Чешка република), както следва:

„Член 66 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела трябва да се тълкува в смисъл, че за прилагането на този регламент е необходимо той да е влязъл в сила както в държавата, чийто съд е постановил съдебното решение, така и в държавата, в която една от страните иска признаването и изпълнението на посоченото съдебно решение, или към момента на образуване на производството, или — ако това не е налице и при условие че са изпълнени условията на параграф 2 на посочения член — към момента на постановяване на съдебното решение“.

14 — Относно предвидената в Регламент № 44/2001 система на „двоен контрол“ за спазване на правата на ответника в неприсъствено производство вж. Решение от 14 декември 2006 г. по дело ASML Netherlands BV (C-283/05, Recueil, стр. I-12041, параграф 29 и сл.) и заключението на генералния адвокат Léger по същото дело, представено на 28 септември 2006 г., точка 112. Трябва също да се посочи, че в съответствие с член 35, параграф 3 от Регламент № 44/2001 сезираният с молба за изпълнение съд не може да осъществява контрол относно компетентността на съда на държавата членка по произход. Това изискване се основава и на презумпцията, че ако Регламентът е приложим, това е защото неговите разпоредби вече са били приложени в областта на компетентността. В този смисъл вж. Becker, M., Müller, K., op. cit., стр. 432.